

DE Banier

AI: KUNSTMATIGE INTELLIGENTIE

- ▶ Interview: SGP-senator Marc J. de Vries
- ▶ Kunstmatige intelligentie. Rillingen of enthousiasme?
- ▶ Een nieuwe vormgeving voor *De Banier*

Eén dag in de week les geven?

Combineer je vaste baan met nieuwe ervaringen!

Combineer werk en gezin, met regie over je eigen agenda en kom werken bij JufMeester, de christelijke vervangingspool die vervanging regelt bij meer dan **100 scholen**. Bekijk onze video en neem contact op.

jufmeester.nl

Bekijk onze video!

Scan de QR-code of ga naar jufmeester.nl/soliciteren

Luistert u al naar onze podcasts?

Redacteuren
Arno & Mirjam

rd
reformatisch
dagblad

De podcasts kunt u beluisteren via rd.nl of de RD-app

Schrijf u in voor de podcastnieuwsbrief via rd.nl/nieuwsbrieven en ontvang een mail als er een nieuwe podcast online staat.

rd.nl/podcast

Beste lezers,

De deadline nadert. De drukker wordt steeds ongeduldiger.
Wat te doen? O ja, tegenwoordig hebben we AI... Kan dat nu
in mijn voordeel werken?

INHOUD

Week van
het leven

18

Meditatie	5
Thema: AI, een uitleg	6
Thema: AI, bezinning	7
Interview: M.J. de Vries	8
Binnenhof	11
Haags nieuwsoverzicht	12
Voorzitter	13
Politiek dichtbij	15
Varia	16
Week van het leven	18
Herdenking Kristallnacht	21
Wethouder worden?	22
Thema: AI, in de zorg	24
Thema: AI, in de wet	25
Het WI-bestuur	26
Wiegeltjes	29
Column: Goed bericht?	31

In een tijd waarin technologie sneller vooruitgaat dan ooit, dringt kunstmatige intelligentie (AI) door tot alle facetten van onze samenleving. Van gezondheidszorg tot mobiliteit, van onderwijs tot klimaatbeleid: AI wordt vaak gepresenteerd als dé oplossing voor complexe vraagstukken. Maar wat betekent deze technologische revolutie voor de politiek en hoe zorgen we ervoor dat de democratische waarden en maatschappelijke belangen gewaarborgd blijven?

In dit themanummer staan we stil bij de kansen én de risico's van AI. Hoe kunnen we AI inzetten om beleid te verbeteren en burgers beter te dienen? Hoe voorkomen we dat algoritmes bestaande ongelijkheden versterken of democratische processen ondermijnen? En welke rol speelt de overheid in de regulering van AI om ethische grenzen te bewaken? AI is niet louter een technologisch

onderwerp; het is een politieke kwestie. De keuzes die nu gemaakt worden – over dataverzameling, transparantie en de macht van grote techbedrijven – zullen bepalen hoe rechtvaardig, duurzaam en inclusief onze toekomst wordt.

We hebben bijdragen verzameld van experts, beleidsmakers, en kritische denkers die elk vanuit hun perspectief belichten wat AI betekent voor ons gezamenlijke project: een samenleving waarin technologie geen doel op zich is, maar een middel om iedereen te laten floreren.

We hopen dat dit nummer inspireert tot reflectie, debat en actie. Want de toekomst van AI is geen onvermijdelijke uitkomst, maar een verantwoordelijkheid die we samen dragen.

Veel leesplezier. ◀

Leeswaarschuwing

De voorgaande tekst was, vanaf de inleiding, niet geschreven door een mens, maar door een computer. Hopelijk kunt u merken dat alle teksten die vanaf heden volgen, gemaakt zijn door echte mensen van vlees en bloed. Mede namens de computer dus: veel leesplezier.

SJON VAN DER REE DOOLAARD

eindredacteur

DIKKENBERG STAALMEESTERS

BETROKKEN ÉN BETROUWBAAR

DIKKENBERG
STAALMEESTERS

Goorsteeg 15a, 6741 TB Lunteren
T. 0318 589 428 | M. 06 2624 6856

info@dikkenberg-staalmeesters.nl
www.dikkenberg-staalmeesters.nl

Ga voor industriële automatisering naar **Hematech**

Wij ontwikkelen en installeren besturingen voor machines, lossen storingen op en voeren onderhoud uit. Hematech bestaat uit een team van professionals, die al jaren in het vakgebied werkzaam zijn.

**Besturings-
systemen
programmeren**

**Verhelpen van
storingen**

**Onderhouden en
optimaliseren**

Maasdijk 27, 4261 AC Wijk en Aalburg
info@hematech.nl | www.hematech.nl

Helpt u Oscar sleutelen?

Doneer
4 kinder-
bijbels voor
€ 25

Uw
decembergift
wordt
verdubbeld!

Automonteur, dat is waar de 7-jarige Oscar van droomt. Soms ziet hij zichzelf al onder de motorkap van een auto sleutelen. Helaas zijn de ouders van Oscar overleden. **Voor de toekomst van weeskinderen als Oscar is christelijk onderwijs onmisbaar.**

Dankzij uw gift krijgen zij onderwijs, horen ze over de Heere Jezus, en hebben ze een toekomst. Misschien wel als automonteur...

ANBI

Uw gift is welkom op
NL74 RABO 0335 3074 50,
met de QR code of via
stephanos.nl/verdubbelingsactie

of sponsor
een kind
voor €
22,50
per maand

Stēphanos
www.stephanos.nl

- “En daarom zal God hun zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven.”

2 Thessalonicenzen 2:11

De leugen geloofd

Er zijn berichten die je beetpakken. Dat gebeurde in het achterliggende jaar verschillende malen bij artikelen in het Reformatorisch Dagblad rond kunstmatige intelligentie (AI). Zomaar een enkele zin daaruit. “Het grote geld lonkt voor het ooit zo idealistische OpenAI”, aldus de Amerikaanse senator Richard Blumenthal. Er is een ‘roekeloze race om voorop te lopen in de industrie voor kunstmatige intelligentie’, aldus (oud-)medewerkers van OpenAI. Dit kan leiden tot manipulatie en verkeerde informatie.

Wat heeft Gods Woord hierover te zeggen? Als we de Bijbel buiten discussies rond moderne technieken houden, missen we de hoogste wijsheid die er is. Bovendien doen we de God van het Woord ernstig tekort. De inspiratie door de Heilige Geest houdt in dat de Bijbel genoegzaam is voor alle tijden en omstandigheden. En dus moeten we voor de ethiek rond AI vooral te rade gaan bij de Bijbel.

Ik kan heel moeilijk losraken van de tekst boven deze meditatie. Eerlijk gezegd wil ik er ook niet los raken, vanuit de overtuiging dat deze woorden een ernstige en liefdevolle waarschuwing bevatten voor alle tijden.

DE WAARHEID NIET LIEFHEBBEN

Paulus schrijft een brief waarin de wederkomst van Christus centraal staat. In Thessalonica heerste een overspannen verwachting hiervan (zie vers 2 en 3). De apostel tempert deze verwachting door aan te wijzen dat eerst de antichrist moet komen. Pas daarna komt Christus terug. De antichrist - de naam zegt het al - keert zich tegen alles wat van God en Christus is (vers 4). Er is nog een weerhouder (vers 6 en 7), maar ook die wordt een keer weggenomen. Dan gaan leugen en bedrog heersen! (vers 9 en 10). Waarom vinden leugen en bedrog zoveel ingang? Omdat de mensen de waarheid niet

DS. J.M.D. DE HEER
Rotterdam

meer liefhadden (vers 10). Als oordeel daarbovenop komt de kracht der dwaling die God Zelf zal zenden (vers 11). Wat gaat het dan hard! Dan wordt de leugen geloofd. Ja, dan is er geen houden meer aan.

WELKE KANT GAAT HET OP?

Gaat het met AI die kant op? Wie zal het zeggen. Als veel mensen de leugen geloven en nepnieuws waarderen, wordt het commercieel interessant om zulk nieuws aan te bieden. Het levert volgers op en dus veel geld. De techniek ervoor staat klaar!

ONTDEKKEND LICHT

Wat betekent dit voor ons? Laten we de Heere veel bidden om ontdekkend licht aan de wortel van ons bestaan. We hebben in Adam de leugen geloofd! Die verdorvenheid zit zeer diep en kan alleen worden hersteld door het Borgwerk van Hem Die de Weg en de Waarheid en het Leven is. De leugen kan heersen, maar Christus zal zegevieren. Zalig zijn zij die door Gods Geest onlosmakelijk zijn verbonden aan deze Waarheid. Dat loopt uit, dwars door alle leugen op aarde heen, op een eeuwige aanbidding. Want, “Mijn God, U zal ik eeuwig loven, Omdat Gij ‘t hebt gedaan; ‘k Verwacht Uw trouwe hulp van boven; Uw waarheid zal bestaan; Uw naam is voor ‘t oprecht gemoed, van al Uw gunstvolk goed” (Ps. 52:7 ber.). ◀

ARTIFICIËLE INTELLIGENTIE (AI)

Bij AI wordt aan computersystemen menselijk redeneren aangeleerd, zodat ze menselijk handelen kunnen nabootsen. De A van 'artificiële' betekent dat het kunstmatig is en niet uit de natuur voortkomt. De I is van 'intelligentie' omdat er (met een zekere mate van zelfstandigheid) een analyse van de omgeving kan worden gemaakt en daardoor acties kunnen worden ondernomen om doelen te bereiken.

Meer informatie over AI: detoekomstvanai.nl

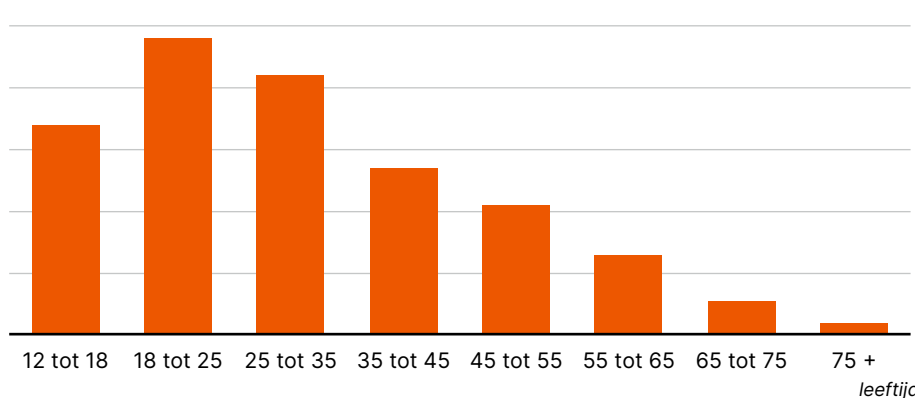
Voorbeelden

- Gezichts-herkenning
- Google
- Vertaalapps
- Chatbots
- Grasmaaierrobot
- Educatieve robots
- Autonome auto

Robot Sophia (2016)

GEBRUIKT PROGRAMMA MET AI*

In 2024 heeft 23 procent van de bevolking van 12 jaar of ouder teksten, video's of afbeeldingen gemaakt met behulp van een programma met kunstmatige intelligentie, zoals ChatGPT.

18- tot 25-jarigen deden dat het vaakst.

*Zoals ChatGPT.

(Bron: CBS)

Ethische knelpunten

Privacyverlies, mogelijkheid van manipulatie en discriminatie, ontmenselijking, afhankelijkheid van big-tech bedrijven (Google, Apple, Amazon, Microsoft), veiligheid (mogelijkheid van hacking)

Grootste misverstanden

Schijn van originaliteit en creativiteit (mens geeft info aan), schijn van empathie (achter de glimlach zit geen hart), schijn van eigenmachtigheid (vrees voor overheersing)

AMISO (2000)

- Kan gebaren herkennen
- Herkent gezichten
- Beantwoordt simpele vragen in verschillende talen
- Kan een uur bewegen voordat de accu leeg is

Tesla Optimus (2024)

- Kan zelfstandig gesprekken voeren
- Herkent non-verbale communicatie
- Kan je hond uitlaten
- Gebruikt AI om zelfstandig te blijven leren
- Hanteert eieren zonder ze te breken

Enthousiasme of rillingen?

Artificiële Intelligentie en de politiek

Artificiële Intelligentie (AI) is het gesprek van de dag. We vinden het overal. Als je contact opneemt met een bedrijf kun je vaak communiceren met een chatbot. Dat programmaatje stelt je vragen en geeft antwoorden. Het lijkt alsof je met een mens communiceert, maar meestal merk je al gauw dat dit niet het geval is.

DOOR PROF. DR. MARC J. DE VRIES

Dan heb je de robot in allerlei vormen, variërend van de stofzuigerrobot tot robot Sophia die er aardig in slaagt een interview te overleven. AI roept zeer tegengestelde reacties op. De een is laaiend enthousiast en bij de ander lopen de rillingen over de rug. Het enthousiasme wordt opgewekt door indrukwekkende voorbeelden van de enorme hoeveelheid informatie die AI kan verwerken. In een tel heeft ChatGPT een tekst voor je geproduceerd die gebruikmaakt van alle informatie die over het onderwerp te vinden was. De rillingen komen voort uit het besef dat AI wel over erg veel informatie beschikt en dat niet altijd duidelijk is wie daar toegang toe krijgt.

AUTOMATISCHE PILOOT

Ook in de politiek krijgen we steeds meer te maken met AI. Allereerst omdat er nieuwe wetgeving moet komen die bepaalt wat je met AI wel en wat niet mag doen. De rillingen over de rug komen immers voort uit een terechte

zorg. Vervolgens is ook de vraag wat de politiek zelf aan AI zou kunnen hebben. De uitvoering van allerlei wetten en regels zou aan AI 'uitbesteed' kunnen worden. Dan zorgt AI ervoor dat je een brief van de overheid op de mat krijgt als er iets van je verwacht wordt. Maar gaat dat altijd goed? De toeslagenaffaire heeft laten zien wat er kan gebeuren als die uitvoering 'op de automatische piloot' gaat. Ambtenaren kunnen ervoor kiezen om op de automatische piloot te gaan, maar AI is zelf een automatische piloot. Het kan niet anders dan vooraf ingeprogrammeerde regels ('algoritmen') uitvoeren. Om daarbuiten te kunnen treden is iets nodig dat een mens wel, maar AI niet heeft.

BEZIELD VERSUS ZIELLOOS

De Bijbel maakt ons duidelijk wat het fundamentele verschil tussen de mens en alle andere schepselen is, inclusief wat wij zelf tot stand gebracht hebben. De mens is namelijk als enige 'naar Gods beeld' geschapen. Er zijn boeken vol

geschreven over wat dat precies betekent, maar zoveel is wel duidelijk dat de mens als enige aan God verantwoording kan afleggen. De mens heeft een 'ziel'. Die ziel maakt dat wij meer kunnen dan alleen informatie verwerken. Wij kunnen aan die informatie ook zinvolle betekenis toekennen. Dankzij de ziel kunnen wij zelfstandig beslissingen nemen, die niet vooraf ingeprogrammeerd zijn. Dat is ook de reden dat God aan ons verantwoording kan vragen. Dankzij die ziel kunnen wij niet alleen bestaande informatie bij elkaar harken en combineren maar kunnen wij echt nieuwe inzichten voortbrengen. Dankzij onze ziel hebben wij ook intuïtie waardoor wij in onbekende situaties ons toch vaak kunnen redden. Als een autonome auto iets tegenkomt dat niet in zijn gegevensbestand zit, dan bestaat het niet en rijdt hij gewoon door.

LIEFDEVOL VERSUS LIEFDELOOS

Misschien is het grootste verschil tussen mens en AI wel dat AI geen echte liefde en zorg kan bieden, en een mens wel. De robotzuster kan heel aardig glimlachen als die mevrouw Janssen haar medicijnen aanreikt, maar er zit niets achter. Daarom moet er ondanks het personeelstekort in de zorg toch af en toe een menselijke verpleegster komen, omdat alleen die 'hart' voor mevrouw Janssen heeft. AI is mooi maar we moeten er realistische verwachtingen van hebben. Daarom is het goed als mens en AI samenwerken. Dan komt van beide het beste uit de verf.. ◀

A portrait of Prof. Dr. Marc J. de Vries, a middle-aged man with grey hair and glasses, wearing a blue suit, white shirt, and a patterned tie. He is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a blurred outdoor setting with green foliage and a building.

“Het verlegen jongetje is er nog steeds”

INTERVIEW MET PROF. DR. MARC. J. DE VRIES, EERSTE KAMERLID NAMENS DE SGP

Het was jaren terug, in de tijd dat er nog grenscontroles waren. In een trein in Duitsland is men gericht op zoek naar passagier M.J. de Vries. Deze persoon, geboren op 20 mei 1958, heeft iets op de kerfstok. (Wat dat precies is, kunnen we hier helaas niet vermelden.) Het is een uitgelezen kans om de genoemde treinreiziger nu bij de kraag te grijpen. Niet veel later hebben ze onze senator te pakken. “Bent u M.J. de Vries?” Antwoord: ‘Ja’. “Is uw geboortedatum 20-5-1958?” Antwoord: ‘Ja’. Daar zul je hem dan hebben. Die is er gloeiend bij!

DOOR SJON VAN DER REE DOOLAARD

U zult zich inmiddels wel hebben afgevraagd hoe het toch zover is gekomen dat uw degelijke SGP ertoe over is gegaan om, nota bene, deze M.J. de Vries als senator op de lijst voor de Eerste Kamer te zetten... Uiteraard hebben we voor u, lezer, meteen naar opheldering gevraagd.

1 JAAR

Nu, een jaar na zijn installatie, zijn we op bezoek bij ons nieuwste Eerste Kamerlid Marc J. de Vries. Zo'n voornaam is toch wel handig, want bij het vragen naar opheldering voor de bovenstaande kwestie, is de uitkomst even geruststellend als eenvoudig. “Er zijn veel

mensen die De Vries heten. Blijkbaar was er ook een M.J. de Vries, geboren op 20 mei 1958, die gezocht werd. Maar ik was het niet, want na wat extra vragen, bleken ze op zoek te zijn naar een vrouw, Maria geheten.” Het is dus goed om te weten dat onze senator nog steeds keurig in het spoor gaat.

Dat De Vries eerst op een ander spoor ging, bleek uit de reactie van Eerste Kamervoorzitter Bruijn. "Na het houden van mijn maidenspeech wees de Kamervoorzitter er fijntjes op dat ik een RPF-achtergrond had. Dat was natuurlijk wel heel 'gemeen'."

"Dat ik toch bij de SGP ben uitgekomen, is overigens niet zo verwonderlijk. De sympathie lag altijd wel bij de SGP, want in de tijd dat ik voor de RPF actief was, vond ik dat de SGP heel dichtbij lag. Ook kon ik altijd prima opschieten met mijn toenmalige evenknie in het SGP-hoofdbestuur, partijsecretaris C.G. Boender. Later is de RPF echter opgegaan in de ChristenUnie en ik vond dat zij wel heel erg van kleur verschoten."

Waarom heeft de SGP u dan benaderd?

"Daar was ik zelf ook wel door verrast toen ik het telefoontje kreeg van partijvoorzitter Van Meeuwen. Maar hij heeft me uitgelegd dat het toch vooral belangrijk was voor de SGP om iemand als ik na lijsttrekker Peter Schalk op de lijst te plaatsen."

Wie is Marc de Vries dan?

"Persoonlijk kan ik melden dat ik getrouwd ben met Desiree, dat we vier kinderen hebben en dat het 13^e kleinkind op komst is. We wonen in Papendrecht en kerken in de lokale Hervormde kerk. Inmiddels ga ik bijna met pensioen en rond ik die fase van mijn werkzame leven af. De functies die ik nu uitoefen zijn twee leerstoelen. De grootste is die in de *Science Education*. Zelf noem ik dat liever 'didactiek van de bèta-schoolvakken'. Daarnaast ben ik hoogleraar Christelijke filosofie in Delft."

HET TWEEMANSCHAP

Hoe verloopt de samenwerking met senator Schalk?

"Dat vind ik een heel goede combinatie. We zijn enerzijds heel verschillend, maar tegelijkertijd vullen we elkaar heel goed aan. We zijn heel complementair aan elkaar. Dat geldt voor de karakters,

maar ook voor de verdeling van de portefeuilles. Uiteraard hadden we beiden 'onderwijs' kunnen vertegenwoordigen, maar ik kreeg hem in mijn pakket, omdat ik alle onderdelen met technologie erin kreeg. Denk daarbij aan defensie, landbouw en onderwijs, maar ook aan volksgezondheid en de nieuwe commissie digitale zaken, waar ook AI in zit."

GEZELLIGE BUURTJES

Na een jaar hebt u het meeste wel meegemaakt. Hoe ervaart u de Eerste Kamer?

"De Eerste Kamer heeft geen links-rechtsverdeling. Daardoor zit de SGP tussen de PvdA en D66 in. Heel gezellige buurtjes, hoor! En de afwezigheid van zo'n strakke scheiding komt ook wel aardig overeen met de werkelijkheid. De Eerste Kamer werkt met criteria die partijonafhankelijk zijn. We letten ten eerste op 'rechtmatigheid' - geen schendingen van andere wetten. We letten op 'uitvoerbaarheid' - als het een fortuin kost om het in te voeren, is dat een reden om het misschien níét in te voeren. Ook letten we ten derde op 'handhaafbaarheid'. Je kunt bijvoorbeeld wel een algemeen vuurwerkverbod bedenken. Maar als dat betekent dat je op iedere hoek van de straat politie nodig hebt om het te handhaven, is dat ook een overweging om ervan af te zien. Ja, dat betekent dat je het soms opvallend eens kunt zijn met partijen die ideologisch ver van je afstaan. Dat is de sfeer in de Eerste Kamer. Er is heel veel respect en er is ruimte voor argumenten. Je hoeft niet 'op de man' te spelen."

En hoe komt het complementaire in de karakters terug?

"Als er verschillen te overbruggen zijn, vind ik het wel mooi om te zien dat Peter Schalk zo op mensen afstapt om bij alle partijen te 'shoppen'. Vervolgens komt hij terug met heel wat handtekeningen. Hij pakt dat gewoon heel verstandig aan. Ik merk dat ik me daarvoor nog steeds ergens overheen moet zetten. Voeger was ik een heel verlegen jongetje. Als er

visite was, kroop ik onder de tafel. En dat verlegen jongetje zit er nog steeds. Daar komt natuurlijk wel wat branie bij, want als je voor een collegezaal vol studenten staat, móét dat ook wel om iets over te kunnen brengen. Ik weet nog dat mijn moeder heel erg moest lachen toen ik haar vertelde dat ik het onderwijs in ging. 'Wat ga jij nu toch doen?'

Ik ben daarom ook wel blij dat er weinig camera-aandacht in de Eerste Kamer is. Dat vind ik niet in de eerste plaats voor mezelf, maar het is heel goed voor de Eerste Kamer. Het betekent dat wij in alle rust ons werk kunnen doen. We hoeven niet gek te doen om op te vallen voor een filmpje."

Hoe werkt dat in de Eerste Kamer: christen-politicus zijn?

"Je merkt de waardering van de fracties als je heel solide en principieel jouw verhaal vertelt. De ene keer is dat met een letterlijk Bijbelcitaat, maar de andere keer met een Bijbels principe. Dat wordt gehoord en dat krijg je ook terug. Men hoort het ook als je laat doorklinken wat je zelf belangrijk vindt. Bij mijn maidenspeech voor het thema 'bouwen en wonen' kreeg ik de kans om ononderbroken ook een persoonlijke notie toe te voegen. Als je dan kunt meegeven dat Psalm 4 spreekt over 'Gód, die ons veilig doet wonen', krijg je waarderende reacties terug."

Dat is ook het spoor waarin onze senator wil doorgaan. In zijn eigen woorden van de maidenspeech: "De betekenis daarvan (*het 'wonen' in Psalm 4, SRD*) ontstijgt ver het wonen waar het vandaag over gaat. In dat geloof en die verwachting wil ik de komende jaren een bescheiden bijdrage leveren aan het werk van deze Kamer." ◀

VOOR EEN UITGEBREIDERE
VERSIE VAN DIT INTERVIEW
VERWIJZEN WIJ U NAAR SGP.NL.

Techno West Services

Heftrucks • Verreikers • Terminaltrekkers • Hoogwerkers

**VERKOOP
VERHUUR
ONDERHOUD**

Weihoek 6 | 4416 PX Kruiningen
0113 312 186 | verkoop@technowestservices.nl

www.technowestservices.nl

DE PATER SLOOPWERKEN

ASBEST
SLOOP
BODEM

we do asbest
as we can

055 506 14 02
depatersloopwerken.nl

met
aandacht
gemaakt

 elkekast
opmaat

WIM VAN WOLFSWINKEL

250+ inspirerende projecten op elkekastopmaat.nl

Bellstraat 20 • Barneveld

DOOR CHRIS STOFFER
PARTIJLEIDER SGP

EENSGEZINDE SAMENWERKING TUSSEN DE CHRISTELIJKE PARTIJEN

Het najaar is normaliter de drukste politieke periode van het jaar. Begrotingen en het belastingplan worden uitgebreid behandeld. Dit najaar is extra druk door gebeurtenissen in het land en het opstappen van kabinetsleden en Kamerleden. Met betrekking tot het belastingplan hebben we als SGP samen met de andere christelijke partijen een effectieve en constructieve positie ingenomen.

De behandeling van het belastingplan heeft een hoop gevegd om dit tot een goed einde te brengen. Een belastingplan wordt altijd in meerdere ronden behandeld. Halverwege de behandeling stapte staatssecretaris Idsinga op. Dit zorgde ervoor dat de behandeling van het belastingplan niet volgens de normale, toch al krappe, planning plaats kon vinden.

Bij hoge uitzondering zijn we daarom als fiscaal woordvoerders ook op vrijdag het debat aangegaan. Ditmaal met de minister van Financiën. De SGP heeft vanaf de Algemene beschouwingen aangegeven dat er in het belastingplan een aantal onderdelen zitten die ons als een graat in de keel zijn. Dat betrof de giftenaftrek, maar ook het feit dat er voor de werkende eenverdiener geen verbetering in zat.

GOEDE WIL

Het kabinet heeft goede wil getoond

door al een groot deel van de giftenaftrek, voorafgaand aan de behandeling van het belastingplan terug te draaien. Op de werkende eenverdiener gaf men echter niet thuis. Ook na stevig aandringen van onze zijde, door middel van een concreet amendement, in de week voorafgaand aan de afrondende behandeling van het belastingplan was weinig beweging te bespeuren bij het kabinet.

EENVERDIENER

Nu behoeft een belastingplan niet alleen een meerderheid in de Tweede Kamer, maar ook in de Eerste Kamer. In de Eerste Kamer heeft de SGP in het verleden meerdere malen tegen het belastingplan gestemd, omdat er met betrekking tot de eenverdiener geen verbetering of zelfs een verslechtering optrad.

EERSTE KAMER

Tijdens die afrondende behandeling van het belastingplan hebben de drie

christelijke partijen, CDA, CU en SGP de handen ineengeslagen. We hebben, in afstemming met onze Eerste Kamerfracties, een pakket gemaakt met drie onderdelen: ruim 100 miljoen voor de werkende eenverdiener, het geheel terugdraaien van de giftenaftrek en de harde toezegging om opnieuw te onderhandelen over de verhoging van BTW op onder andere boeken, kranten en tijdschriften. We hebben aangegeven dat al deze onderdelen gehonoreerd moeten worden en we in dat geval ook in de Eerste Kamer het belastingplan aan een ruime meerderheid helpen.

EINDELIJK!

De onderhandelingen met het kabinet waren stevig. De eensgezindheid tussen de drie christelijke partijen ook. Maar we zijn er uitgekomen. Al met al hebben we zo een breed gedragen belastingplan gerealiseerd. En na vele jaren is eindelijk de positie van de eenverdiener verbeterd. ◀

Een actueel overzicht van het Haagse werk van de SGP. Als eerste op de hoogte zijn?
Volg ons dan ook op sociale media en bekijk elke vrijdag het nieuwe SGP-Weekjournaal.

Kabinet, wees niet onverschillig!

Chris Stoffer sprak bij de Mars voor het Leven over de drastische stijging van het aantal abortussen: "Ik noem het een historisch dieptepunt. De Nederlandse overheid faalt in het beschermen van het kwetsbaarste leven. Nooit hadden ongebooren kinderen zó weinig wettelijke bescherming als nu. Ik zeg u klip en klaar: de explosieve stijging van het aantal abortussen mogen en kunnen we niet accepteren. Dit is ook mijn boodschap aan het kabinet: dit mogen we en kunnen we niet accepteren. Kabinet, wees niet onverschillig! Kom in actie!" Ook Diederik van Dijk, André Flach, Peter Schalk en Bert-Jan Ruissen liepen mee met de mars. ◀

Haags gedoe

"De SGP wil dat dit kabinet eindelijk eens eensgezind de grote problemen van dit land aanpakt, zeker op het terrein van het antisemitisme. Een debat voeren over een kabinetsval die er uiteindelijk niet kwam, lijkt ons een farce. Daarom steunen wij dit verzoek niet." Aldus Diederik van Dijk in reactie op de poging van Frans Timmermans om het zoveelste debat te organiseren over Haags gedoe. ◀

Flach clasht met VVD

Is de vrijheid van meningsuiting gesneuveld bij de VVD? Dat vroeg André Flach aan Bente Becker (VVD) toen zij een stuitende uitspraak deed over 'afwijkende meningen'. ◀

Jodenjacht

"Wat de SGP betreft is de tijd van praten allang voorbij, antisemitisme moet keihard en ondubbelzinnig worden bestreden!" Dat zei Chris Stoffer tijdens het debat over de Jodenjacht die plaatsvond in Amster-

dam. Op initiatief van Bert-Jan Ruissen werd er ook in het Europees Parlement gedebatteerd over de geweldsuitbarstingen van die nacht. ◀

Succes voor de eenverdiener

De SGP strijdt al jaren tegen de oneerlijke belastingsregels voor eenverdieners. Die kloof had er nooit mogen komen! Bij het belastingplan heeft de SGP een belangrijk amendement ingediend om de kloof in ieder geval te verkleinen. En met succes! Samen met CDA en ChristenUnie past de SGP het belastingplan op dit belangrijke punt aan. Uiteraard blijft de SGP voor de eenverdiener strijden, want die kloof moet dicht! Daarnaast blijft mede dankzij de inzet van de SGP ook de giftenaftrek volledig overeind en gaat er een voorlopige streep door een groot deel van de BTW-verhogingen. ◀

Successen bij het Belastingplan

- ✓ Ruim 100 miljoen voor de éénverdiener
- ✓ Giftenaftrek blijft volledig overeind
- ✓ Voorlopige streep door groot deel BTW-verhogingen

Feestelijk weekjournaal

100 afleveringen van het weekjournaal? Daar maken we uiteraard een feestje van! Bekijk deze aflevering van het weekjournaal op ons YouTube-kanaal. ◀

En het geschiedde...

Er is veel gebeurd in de maand november 2024. Heftige zaken die ons bezig hielden. In binnen- en buitenland. Maar er is ook veel gebeurd in Bethlehem, ruim 2000 jaar geleden. De belangrijkste gebeurtenis in de geschiedenis van de mensheid!

Laten we met SGP-nieuws beginnen. Op 6 november heeft Menno de Bruyne in een volle Kloosterkerk van Den Haag afscheid genomen van de vele mensen om hem heen. Het was een mooie, inhoudsvolle bijeenkomst. Voorlopig gaat Menno 'onthagen', zoals hij dat zelf uitdrukt. Hij blijft gelukkig nog wel schrijven in ons lijfblad *De Banier*. De partijleden krijgen op de partijdag 24 mei D.V. ook de kans om Menno de hand te drukken.

BINNENLAND

Maar er was ook veel dat verontrustte in november. De klopjacht op de Joden in Amsterdam rond een voetbalwedstrijd was ronduit verbijsterend. Het antisemitisme komt beangstigend dichtbij. In het buitenland werd er terecht verontrust op gereageerd. Gelukkig was onze regering hier ook duidelijk in. Dit kan niet! In november stapten twee staatssecretarissen van NSC op. Vervolgens belandden we bijna in een kabinetscrisis.

BUITENLAND

Het internationale arrestatiebevel voor minister-president Netanyahu wegens oorlogsmisdaden riep alomtevereeniging en onbegrip op. Nee, we keuren niet alles van hem goed, maar hij wordt hier wel

op één lijn gezet met terroristenleiders van Hamas. Ongelooflijk. Dit is een omkering van feiten.

De grote verkiezingsoverwinning van Donald Trump als de nieuwe president van Amerika verraste ook. Wat gaat dit betekenen voor Amerika en voor de buitenlandse politiek? Met ingehouden adem wachten we af.

Het nieuws vanuit Oekraïne verontrust. Een verschrikkelijke oorlog, allereerst voor de bevolking maar ook bedreigend voor Europa. Oorlogsdreiging, angstaanjagend en onzeker... Ja, er gebeurde veel in november 2024.

BETHLEHEM

"En het geschiedde..." Zo begint de geschiedenis in Lukas 2. In Bethlehem gebeurde iets onvoorstelbaar groots, maar het haalde niet het wereldnieuws. De beloofde Zoon van God, de Heere Jezus Christus werd daar als Kind geboren. De mensen in de herberg merkten het niet. De machtigste man op aarde, keizer Augustus, had niet in de gaten dat hij via de door hem uitgeschreven volkstelling mee moest werken aan de geboorte van de Koning der koningen. Een Koning Die hem en alle latere heersers van deze wereld zou overtreffen. Dat geldt ook nu! Niet Poetin of Trump zullen de dienst uit gaan

maken. Christus staat boven alles en iedereen. Hij regeert deze wereld! "En het geschiedde." Waren er dan helemaal geen mensen die de beloofde Zoon van God wilden zien en aanbidden? Jawel, daar zorgde God Zelf voor: herders en wijzen uit het Oosten. En later zouden het er ontelbaar velen zijn. Allemaal mensen die zich zondaar wisten en een Middelaar, een Zaligmaker nodig hadden.

Luther zegt ergens: "Kerstfeest is het allergrootste wonder van God! Hij zond Zijn Zoon om Zaligmaker te willen zijn voor gevallen zondaren". En: "Het lied van de engelen, *Ere zij God, in mensen een welbehagen* is eigenlijk een samenvatting van de hele christelijke godsdienst". Namens het hoofdbestuur wens ik u gezegende Kerstdagen toe met de woorden:

*Als ik dit Wonder vatten wil,
staat mijn verstand vol eerbied stil,
aanbidt het, maar doorgrondt het niet,
dat zo de liefde Gods geschiedt.* ♦

D. VAN MEEUWEN
Partijvoorzitter

Project 2024-11

STEUN EEN EVANGELIST

Ondersteuning evangelist:
€ 25,- per week

“Want de liefde van Christus dringt ons.”
De druk is groot, maar de oogst ook.
Help het Woord doorgeven in Azië.

Scan en doneer

Doneer veilig en eenvoudig via
Bonisa.nl of op rekening:
NL29RABO 0336 554613

 VAN ELDIK COATINGS B.V.

Wij leveren verf en
alle benodigdheden,
precies wanneer u
het nodig heeft

Ontdek de service van
Van Eldik Coatings!
Bel (0318) 529 527 of kom langs
in onze verfgroothandel.
Welkom!

Galileistraat 39
3902 HR Veenendaal
(0318) 529 527
(0318) 517 333
info@vaneldikcoatings.nl
www.vaneldikcoatings.nl

PANDER
CONSULTANCY

Kwaliteit-, veiligheid en milieu
managementsystemen
op maat.

Pander Consultancy Gelderse Vallei

- Arbo Management
(VCA, Veiligheidsladder ISO 45001)
- Kwaliteitsmanagement
- Milieumanagement
(ISO 1400, CO2, CSRD)
- Interim QHSE manager

Pander Consultancy Betuwe

- Kwaliteitsmanagement
- Food safety (IFS, BRC, ISO, FSSC, BLK, SKAL)
- Interim kwaliteitsmanager

Pander Consultancy Betuwe

Telefoon: 06 1353 6562
E-mail: cornelis@panderconsultancy.nl
Website: www.panderconsultancy.nl

Pander Consultancy Gelderse Vallei

Telefoon: 06 3064 1635
E-mail: richard@panderconsultancy.nl
Website: www.pandergeldersevallei.nl

Meer informatie

Een bijzondere opening

Aandachtig luisterden de aanwezigen naar de openingswoorden. Deze bijeenkomst van de bestuurdersvereniging (BSV) begon helemaal zoals we dat gewend waren. Er werd een Bijbelgedeelte gelezen en een psalmvers gezongen. En daarna een openingswoord. Voor de oppervlakkige luisteraar waren dat toch redelijk bekende klanken.

DOOR EVERT JAN NIEUWENHUIS

VOORZITTER BESTUURDERSVERENIGING

Toren van Babel van Hendrick van Cleve III in het Kröller-Müller Museum

“In Genesis 11:4 lezen wij over de mensen die zeiden: “Kom, laat ons een stad bouwen en een toren, waarvan de top in de hemel rijkt, en laat ons een naam maken.” Dit verhaal van de toren van Babel herinnert ons aan de gevaren van menselijke hoogmoed en het streven naar goddelijke macht door middel van technologie. God verwarde hun taal en verstrooide hen over de aarde, wat ons waarschuwt om nederig te blijven en Gods soevereiniteit te erkennen.”

Na een paar zinnen werd duidelijk: deze opening was gemaakt met behulp van ChatGPT. Het bekende technische hulpmiddel had wat Bijbelteksten op een rij gezet en zodoende een openingswoord gegenereerd. Enerzijds was het verbluffend goed. En tegelijkertijd was het onecht en leeg. En daarmee zaten we midden in de

thematiek van onze bijeenkomst: “Artificial Intelligence. Help!”

Om onze leden daarin te voeden en te vormen, hadden we twee sprekers uitgenodigd. Prof. dr. Peter de Kock was er om een historisch perspectief te schetsen. Laurens van der Tang was aanwezig om hierop te reflecteren vanuit Bijbels perspectief.

GOLVEN VAN ONTWIKKELING

Na de opening kreeg prof. dr. Peter de Kock als eerste het woord. Hij gaf aan geraakt te zijn door het voorbeeld van de torenbouw van Babel. In zijn ogen is dat wel degelijk een bruikbare vergelijking. De mens wil als God zijn. Dat gold toen en dat zien we nu nog steeds. Dhr. De Kock, deskundige op het terrein van AI, nam de SGP-politici mee in de geschiedenis. Hij schetste in langjarig perspectief drie golven

van ontwikkeling. Van de fase van ‘handcrafted knowledge’ via ‘machine learning’ naar ‘generative AI’. Het zijn fasen waarin ICT-technologie zich steeds verder doorontwikkelt en steeds complexer wordt. Bij de eerste fase moet de mens nog veel ‘handmatig’ toevoegen aan de technologie, maar bij de laatste fase ‘genereert’ de technologie steeds meer zelf. En met elkaar weten we: in deze laatste fase zijn we nu met elkaar zijn beland.

WAT IS WAARHEID?

Laurens van der Tang reflecteerde op de eerste spreker. Natuurlijk biedt ICT kansen en zijn er mooie dingen te noemen als het gaat om technologie. Echter, als we spreken over AI kunnen we niet om kritische noties heen. Er rijzen dan tal van vragen. Bijvoorbeeld: wat is waarheid? Wat is nu echt? En vooral ook: wat is het wezen? Dat wat gegenereerd wordt door AI is zielloos. Het heeft geen wezen. Dhr. Van der Tang wees daarbij ook terug naar de opening van de vergadering: we mogen toch hopen dat we niet die kant op gaan? Een paar door de techniek gecreëerde, lege zinnen zonder diepgang? Laten we, juist waar het gaat om onze kernboodschap, staan voor echtheid en oprechtheid. Laten we staan voor een wezenlijke bijdrage met Bijbelse diepgang. Dat vraagt om terughoudendheid en doordenking, ook van een lastig thema als AI.

VOEDEN EN VORMEN

Het bleek een waardevolle bijeenkomst te zijn. Aan het einde waren er wellicht meer vragen dan antwoorden. En tegelijkertijd is het goed elkaar als leden van de BSV te voeden en te vormen. Juist ook waar het dit onderwerp betreft. ◀

100 IN JAAR COVERS

Aankondiging

De Banier wordt vernieuwd. Daarvan willen we u als lezers alvast op de hoogte stellen. Sommige mensen houden van verrassingen. Die mensen moeten dit stukje vooral overslaan. Andere mensen houden van vastigheid en zijn toch lichtelijk onthutst als ze in een nieuw kalenderjaar *De Banier* zoeken, maar die niet vinden.

Sinds 2016, toen onze hele huisstijl is vernieuwd en we ook een nieuw logo kregen, is zo'n vernieuwing niet meer voorgekomen. Het is voor ons dan ook een positief-spannende stap om met een heel nieuw jasje tevoorschijn te treden. Uiteraard hebben we onze nieuwe 'jas' laten ontwerpen door professionele ontwerpers. Daarom hebben we ook het volste vertrouwen dat zij met een goed leesbaar, hoogwaardig tijdschrift op de proppen komen voor de SGP-gezinnen. We streven opnieuw naar een representatief visitekaartje voor onze SGP.

*Sjon van der Ree Doolaard -
Eindredacteur van De Banier*

Leden werven!

Bijna wordt 2024 afgesloten. Steevast wordt dan bij politieke partijen opgevraagd wat hun ledenaantal is. Wij kunnen u alvast verklappen dat we nog nooit zó groot zijn geweest! Maar, betekent dit dat iedere SGP-stemmer al is gevraagd om lid te worden? Wij denken van niet.

Lid worden

DAAROM DOEN WE OOK BIJ DEZEN EEN OPROEP AAN ONZE LOKALE SGP'S:

Werf nieuwe leden en maak onze SGP tot een nog stevigere gereformeerde partij!

- Informatie en bagage voor wervers: sgp.nl/ledenwerving
- Vraagbaak voor ledenwervers: ledenwerving@sgp.nl

AANKONDIGING PARTIJDAG 2025

In 2025 hopen we onze jaarlijkse algemene ledenvergadering te houden op zaterdag 24 mei 2025. Noteer de datum alvast in uw agenda.

Locatie: NBC Congrescentrum
Aanmelding: via de eigen afdeling/kiesvereniging

12e internationale
conferentie
voertaal Engels

'A strange new world'

18 maart 2025
9:30 - 17.00 uur

Hoornbeek College
Musschenbroekstraat 11
7316 JD Apeldoorn

www.sgp.nl/conferentie

D.V. ZATERDAG 28 DECEMBER OM 19:30 UUR
OUDE KERK | GROTESTRAAT 58 | 6711 AN EDE

EDESCH EINDEJAARSAMENZANG

Lucas de Heer

Dick van Meeuwen

U bent van harte welkom om samen met twee kinderkoren psalmen te komen zingen!

INLEIDING:
 Kinderkoor Jong Crescendo
 Kinderkoor Timotheüs
 Gijsbert Kortleven | Trompet
 Ds. D.J. Budding | Meditatie

Kijk voor meer informatie op:
Ede.SGP.nl

SGP
Ede

Van de redactie

Een nieuwe editie van De Banier staat gepland om te verschijnen op donderdag 30 januari 2025. De kopijdatum daarvoor is maandag 13 januari. De daaropvolgende uitgave staat gepland voor donderdag 27 februari.

NB: voor alle in dit blad genoemde data en verwijzingen naar de toekomst geldt de voorwaarde van Jakobus: 'Deo volente'.

BEELDVERANTWOORDING

Pagina 1: AI-generator ChatGPT.nl kreeg de opdracht om 'de SGP' te verbeelden.

Pagina 7: beeld SGP, Hans Rietveld

Pagina 8/9: beeld Cees van der Wal Fotografie

Pagina 18/19: beeld SGP Next door Anton van de Weg | Overige beelden: Coraline Ruitenbeek

Pagina 25: beeld Europees Parlement

Pagina 27: beeld Jaco Hoeve fotografie

De redactie heeft geprobeerd de rechten van het beeldmateriaal zo veel mogelijk te regelen. Als u meent dat uw materiaal onterecht is gebruikt, verzoeken wij u om contact met ons op te nemen via debanier@sgp.nl.

AGENDA

DINSDAG 11 FEBRUARI 2025

Tijdrede SGP Ederveen

Ds. A. Verschuure

19.30 uur

Lunteren, De Haverkamp 1, Bethelkerk

WOENSDAG 19 FEBRUARI 2025

Tijdrede SGP Waddinxveen

Ds. G.W.S. Mulder

Waddinxveen, Kerkweg-Oost 232,
Brugkerk

DINSDAG 25 FEBRUARI 2025

Tijdrede SGP Schouwen-Duiveland

Ds. A. Verschuure

19.30 uur

Oosteland, Burg. van der Havestraat 66,
geb. OGGiN

ZATERDAG 21 JUNI 2025

SGP-familiedag Apenheul

Apeldoorn

Bereikbaarheid rond jaarwisseling

Het SGP-bureau zal rondom Kerst en de jaarwisseling beperkt bereikbaar zijn. Dat geldt voor de periode van 23 december tot en met 3 januari.

Voor ledenmutaties kunt u ons bereiken via administratie@sgp.nl.

39.332 jongens en meisjes

Ja, zóveel jongens en meisjes hebben (volgens officiële cijfers) het levenslicht in 2023 níét gekregen, terwijl hun leven al wél was begonnen. Abortus maakte er een einde aan. En, omdat 'abortus' nog onpersoonlijk klinkt: de moeders en vaders van deze zonen en dochters hebben de keuze gemaakt om het leven van hun kindje te beëindigen. Het zou ongevoelig, apathisch en hard zijn om te denken dat dit een klakkeloze beslissing is geweest, maar wat wel zeker is, is dat de bedenktijd voor het nemen van zo'n levensgrote beslissing door onze Nederlandse overheid bewust is weggenomen. Erover moeten nadenken is al te veel gevraagd. Hartverscheurend.

DOOR SJON VAN DER REE DOOLAARD

Jaarlijks doet de SGP mee aan activiteiten in de Week van het leven. Allerlei activiteiten worden georganiseerd waarmee extra aandacht wordt besteed aan het kwetsbaarste menselijke leven op aarde: het ongeboren kind. In de week van 9 tot en met 16 november kon heel Nederland een televisieboodschap langs zien komen: "... Jij mag er zijn en élk ongeboren kind ook!" Op 13 november waren verschillende jongvolwassenen van SGP Next samen met Kamerlid Diederik van Dijk bij elkaar om stil te staan bij het bemoedigende verhaal van ervaringsdeskundige Bonicia

en het moedige werk van waakster Anita, voor wie elke week een Week van het leven is.

SOKJES

In aanloop naar 13 november hadden de postbezorgers het ook erg druk. Opvallend vaak moesten ze... babysokjes bezorgen bij het partijbureau in Rotterdam. Op een dag was het dan ook zover dat de ijverige, maar argeloze postbezorger zich niet kon bedwingen. Bij het kantoorpand van de SGP aangekomen, luidde de vraag: "Is hier soms iemand geboren?" Soms kwamen

ze met zakken, bundels, of doosjes tegelijk. Op 13 november brak de dag aan dat SGP-jongeren in Den Haag bij de Tweede Kamer stond om aandacht te vragen voor het ongeboren leven. Je zou kunnen zeggen dat SGP-jongeren hiermee de 'bedenktijd' voor ten minste een dag weer heeft ingesteld.

MARS

Op 16 november werd de Week van het leven afgesloten met de Mars voor het leven. Zo'n 11.000 mensen liepen in stilte door Den Haag. Op het Malieveld hield Chris Stoffer zijn toespraak.

**WIMKE DE JONG, BELEIDSCOÖRDINATOR
VAN SGP-JONGEREN:**

"Met deze actie wilden we stilstaan bij de ruim 39.000 abortussen die in 2023 zijn uitgevoerd. Om dit aantal zichtbaar te maken, verzamelden we meer dan 3.900 paar babysokjes, waarbij elk paar symbool stond voor tien abortussen. De reacties op de actie waren positief en hartverwarmend. Dat we vanuit het hele land babysokjes ontvingen, liet ons zien dat het thema bij veel mensen leeft. Hoewel we de impact van deze actie niet kunnen meten, hopen we dat we mensen hebben kunnen aanzetten tot nadenken over het hoge aantal abortussen in Nederland."

"IS HIER SOMS
IEMAND GEBOREN?"

FRAGMENTEN UIT DE TOESpraak VAN STOFFER:

"We zijn bijeen om ons krachtig uit te spreken vóór de bescherming van het ongeboren leven. Meer dan 39.000 abortussen. (...) Ik noem het een historisch dieptepunt. De Nederlandse overheid faalt in het beschermen van het kwetsbaarste leven. (...) Dit mogen en kunnen we niet accepteren. Kabinet, wees niet onverschillig! (...) Onze strijd gaat door. Daarom staan we naast en achter alle vrouwen die met een onbedoelde zwangerschap te maken krijgen. Daarom staan we pal voor het ongeboren leven; voor al die kindjes, die door onze Schepper zo wonderlijk gemaakt zijn. Tot de dag aanbreekt dat abortus niet alleen onwettig zal zijn, maar zelfs ondenkbaar."

"WE GAAN DOOR TOT DE DAG DAT
ABORTUS ONWETTIG EN ZELFS
ONDÉNKBAAAR ZAL ZIJN."

Friedensstimme

Rusland heeft het Evangelie nodig. Juist nu!

Samen met u versterken we 120 evangelisten, verspreiden we Bijbels en ondersteunen we de organisatie van kinderbijbelweken. Tot in de verste uithoeken van Rusland, Centraal-Azië en de Kaukasus wordt het licht van Gods Woord gebracht! Uw steun maakt Levensgroot verschil!

Help en
bid mee!

Kijk op friedensstimme.nl

Quiks[®]
QUALITY POTATOES
SINCE 1932

ALL ABOUT POTATOES

Voorgebakken

Vers
verpakt

Voorgekookt

Akkerseweg 13b, 5321 HG Hedel, T +31 (0)73 599 20 93, E info@quiks.nl

Quiks[®]
FRESH POTATOES

Quiks[®]
POTATO PRODUCTS

QUIKS.NL

Als team jou optimaal bedienen

De korte lijnen bij ons kleinschalige kantoor zijn een voordeel. En we hebben oog voor elkaar. Dat ervaar je altijd. Of je nu klant of collega bent. Interesse in een samenwerking? Neem contact op met Jacob: 06-43821281 of jvdsluys@vanharberden.nl.

WIJ ZIJN OP ZOEK NAAR EEN:

- Assistent-Accountant
- (Junior) Belastingadviseur

vanharberden.nl/werken-bij

Veenendaal | Ridderkerk

^{40 JAAR}
VAN HARBERDEN Prettig idee.

Herdenking Kristallnacht: EEN SCHADUW OVER ONZE TIJD

Op 7 november jongstleden had ik de eer om, op uitnodiging van het Centraal Joods Overleg, deel te nemen aan de nationale herdenking van de Kristallnacht in de Portugese Synagoge in Amsterdam. De synagoge, verlicht door 400 kaarsen, stond symbool voor het licht en de hoop die zelfs in de donkerste tijden blijven bestaan.

DOOR LEO VAN DOESBURG

ALGEMEEN DIRECTEUR, ISRAEL ALLIES FOUNDATION (IAF) EUROPE

De Kristallnacht, een door de nazi's georganiseerde pogrom, gericht tegen de Joodse gemeenschap, vond plaats in november 1938. Tijdens deze nacht werden in heel Duitsland Joden en hun bezittingen aangevallen. Ongeveer 7.500 winkels en bedrijven werden vernield, maar ook Joodse huizen, scholen en begraafplaatsen bleven niet gespaard. Deze gruwelijke nacht markeert het begin van de Holocaust, die leidde tot de moord op zes miljoen Joden.

Nu, 86 jaar later, zien we met grote zorg hoe antisemitisme opnieuw om zich heen grijpt. Joden durven niet herkenbaar over straat. Ze worden op scholen en universiteiten geïntimideerd, en zijn slachtoffer van aanvallen. Dat gebeurt zeker wanneer zij openlijk achter Israël staan. Tijdens de herdenking stonden wij stil bij de slachtoffers van de Kristallnacht pogroms¹. Tragisch genoeg zou slechts enkele uren later in Amsterdam hetzelfde plaatsvinden.

Jodenjacht

Terwijl wij in de synagoge samenkwamen, bevond mijn collega, Raouf Leeraar, zich op de Dam. Daar verzamelden duizenden Israëlische voetbalfans zich voorafgaand aan de wedstrijd tussen AFC Ajax en Maccabi Tel Aviv. Tientallen Israëlische supporters raakten na de wedstrijd gewond door georganiseerde aanvallen van voornamelijk jongeren met een Islamitische achtergrond. In diverse chatgroepen was al dagenlang opgeroepen tot een 'jodenjacht'. Hoewel sommige media de indruk willen wekken dat deze aanvallen een reactie waren op misdragingen door Maccabi-fans, tonen de berichten in de chatgroepen duidelijk aan dat het ging om doelbewuste, vooraf geplande aanvallen op Joden. Raouf spande zich de hele nacht en de volgende ochtend in om zoveel mogelijk Israël's veilig op schiphol te krijgen. De overheid kwam met een duidelijke reactie. Deze pogrom was onacceptabel

en met ferme taal werd beloofd de daders te vervolgen en extra geld vrij te maken voor het bestrijden en voorkomen van antisemitisme in Nederland. Het is nog te vroeg om te zeggen of dit écht gaat helpen, maar de intentie is er en dat stemt hoopvol. Tweede Kamerlid voor de SGP, André Flach, sloeg wat dit betreft de spijker op zijn kop: "Er is geen integratieprobleem, tegen deze haat kan geen enkele vorm van integratie op. We moeten

keiharde maatregelen treffen en zorgen dat wij duidelijke normen stellen."

ons collectief probleem

Bijna 80 jaar na de Holocaust valt de veiligheid van Joden en Israël's in Nederland niet meer te garanderen. Nederland kampt met een collectief probleem. Het antisemitisme steeg in 2023 met 245% volgens de antisemitismemonitor van CIDI. Het begint opnieuw met ontkenning. Er wordt gediscussieerd over welk woord we moeten gebruiken voor de aanvallen: 'pogrom' of iets anders. En opnieuw wordt de schuld afgeschoven op de Joden zelf. Waar zal dit eindigen? ◀

ONS WERK STEUNEN?

Het werk van IAF Europe is afhankelijk van donaties. Wilt u steunen? Zie hier de QR-code of de bankgegevens.

Voor meer informatie:

lvdoesburg@israelallies.org

Bankgegevens:

IBAN: NL581NGB0398092990

T.n.v.: Stichting Israel Allies

Foundation Europe

O.v.v.: Gift + achternaam

ANBI: 864065000

¹ 'pogrom' is Russisch voor 'vernietigen', 'verwoesten'

Wethouder of burgemeester... Iets voor u/jou?

In het onderwijs zien we de laatste jaren een forse stijging van zijinstromers. Na een aantal jaar in een andere sector te hebben gewerkt, begint er iets te kriebelen: 'zou dat niet wat voor mij zijn?' Na een meeloopdag of informatiebijeenkomst wordt de knoop doorgehakt en niet veel later sta je voor de klas en volg je de avondschool op Driestar hogeschool.

DOOR EVERT JAN NIEUWENHUIS EN MARTIJN DONSELAAR

Datzelfde zien we ook gebeuren in de politiek. Ook daar is sprake van een groeiende groep zijinstromers. Mensen met een mooie maatschappelijke loopbaan, die zich op een goed moment afvragen: 'wethouder, zou dat niet wat voor mij zijn?' Of: 'zou het burgemeesterschap bij mij passen?' Die vragen worden overigens niet alleen gesteld door de zogenoemde zijinstromer. Ook zittende raadsleden denken na over het wethouderschap. En bij wethouders kan het gaan kriebelen als het gaat om het burgemeesterschap.

Hoe dan ook, mocht deze vraag u of jou bezighouden, dan hebben we goed nieuws. We hebben namelijk het voornemen om in de eerste helft van 2025 weer bijeenkomsten te gaan organiseren voor diegenen die belangstelling hebben voor het wethouderschap of het burgemeesterschap.

KANDIDAAT-WETHOUDER

Tijdens de bijeenkomst voor het wethouderschap staat de ervaring van de wethouder centraal. Wat houdt het werk in? Kun je ook wethouder zijn 'van buiten'? Welke portefeuilles passen bij mij? En nog meer van dergelijke vragen. De bestuurdersvereniging (BSV) organiseert deze bijeenkomst vooral ook ter voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026. Deze bijeenkomst heeft een

Het bestuur van de BSV, v.l.n.r. achterste rij: Lambert Polinder, Wim van Duijn, Johnny Lukasse, Joan van Burg, Jan Kloosterman, André Flach. Voorste rij: Evert Jan Nieuwenhuis, Gert Harm ten Bolscher, Gijs van Leeuwen en coördinator Martijn Donselaar

algemeen en informerend karakter. Met degenen die na afloop daadwerkelijk belangstelling hebben voor het wethouderschap, volgt een persoonlijk gesprek 'op maat' met (een delegatie van) het bestuur van de BSV. Tijdens dat gesprek staan meer de persoonlijke kwaliteiten en wensen centraal. Het is de bedoeling dat er zodoende weer een 'wethouderspooi' ontstaat. In het verleden is gebleken dat we als

bestuurdersvereniging, zeker rondom gemeenteraadsverkiezingen, een waardevolle rol kunnen vervullen in het koppelen van kandidaten aan fracties die op zoek zijn naar een wethouderskandidaat.

BURGEMEESTER WORDEN. JA! MAAR HOE?

Tijdens de bijeenkomst voor het burgemeesterschap zal de nadruk

enerzijds liggen op de inhoud van dit mooie ambt en dat wat er van een burgemeester wordt gevraagd. Anderzijds zal er ook uitgebreid aandacht zijn voor de procedure: hoe word je burgemeester? Wat kun je gedurende het traject verwachten en hoe kun je je hier goed op voorbereiden? Bij deze bijeenkomst proberen we ook externe deskundigheid aan tafel te hebben, zoals bijvoorbeeld een kabinetschef uit een van de provincies. Aan het einde van de bijeenkomst hebt u zicht op zowel de rol als de procedure. Uiteraard is het altijd mogelijk om hier vervolgens in een persoonlijk gesprek over door te spreken met de voorzitter van de bestuurdersvereniging. Het daadwerkelijk solliciteren op een vacature gebeurt logischerwijs vaak in stilte. Tegelijkertijd is het onze ervaring dat het fijn is om een sparringpartner te hebben. Die rol vervullen we als BSV graag.

AANMELDING

Mocht u belangstelling hebben voor een van deze bijeenkomsten, dan kunt u zich aanmelden bij onze coördinator Martijn Donselaar, via **bsv@sgp.nl**. Opgeven voor beide bijeenkomsten mag uiteraard ook. We inventariseren eerst de belangstelling. Daarna zullen we met degenen die zich hebben aangemeld een datum prikken waarop iedereen kan.

Uiteraard mag u van ons verwachten dat we met uw aanmelding zorgvuldig en vertrouwelijk omgaan. Mocht u in gesprek willen over het wethouderschap of het burgemeesterschap zonder deze bijeenkomsten te bezoeken, dan verzoeken we u dit ook kenbaar te maken via **bsv@sgp.nl**.

Ook kunt u contact opnemen met de voorzitter Evert Jan Nieuwenhuis (**ej.nieuwenhuis@waddinxveen.nl**).

**MAARTEN SLINGERLAND,
WETHOUDER ZWARTEWATERLAND**

"Wethouder zijn is geen baan, maar een bestaan, waarin je als SGP'er vanuit een Bijbelse visie betekenisvol mag zijn en verschil kunt maken."

**BERNARD VAN DEN BELT,
WETHOUDER KAMPEN**

"Ik ben wethouder geworden vanuit de overtuiging dat elk kind en elke jongere eerlijke kansen verdient om zich te ontwikkelen en te groeien. Als wethouder wil ik bijdragen aan een gemeente waarin we vanuit onze verantwoordelijkheid samenwerken aan projecten en initiatieven die jongeren ondersteunen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Zo kun je als wethouder bouwen aan een toekomst waarin iedereen zijn of haar mogelijkheden ten volle kan benutten."

**JAN NATHAN ROZENDAAL,
BURGEMEESTER ELBURG**

"De diversiteit van het ambt maakt het zo enorm boeiend. Op één en dezelfde dag bezoek je een huwelijksjubileum, neem je openbare-ordebesluiten, zit je een vergadering voor en bespreek je de ruimtelijk-economische toekomstvisie van de regio waarin je actief bent."

De rol van AI in de zorg voor onze naaste

De zorg in Nederland moet veranderen. Pessimistische woorden als 'zorginfarct' en 'groot personeelstekort' zijn vaak te lezen. Veelbelovende oplossingen zijn financieel onhaalbaar. Tegelijkertijd doet kunstmatige intelligentie (AI) zijn intrede. AI roept argwaan op, maar kan toch de oplossing bieden voor het zorginfarct in Nederland.

Meerdere voordelen

AI biedt kansen voor kostenbesparing en kwaliteitsverbetering. AI kan bijvoorbeeld toegepast worden bij het opsporen van tumoren in de darmen en het analyseren van MRI-scans. Door nieuwe scans te vergelijken met honderdduizenden bestaande scans uit ziekenhuisarchieven, wordt een uitzonderlijk hoge nauwkeurigheid bereikt. Dit geeft de arts meer tijd voor andere dingen. Daarnaast is de kans lager dat er iets over het hoofd wordt gezien. Deze manier van AI toepassen gebeurt al en er is verder onderzoek nodig om het breder in te zetten. Verder neemt de administratie veel kostbare zorgtijd in beslag. AI biedt de mogelijkheid deze processen te automatiseren, zoals het schrijven van rapportages en zorgplannen en het efficiënt inroosteren van personeel. Door dergelijke AI-toepassingen wordt de patiëntgerichtheid en de toegankelijkheid van zorg verhoogd.

Daarnaast heeft AI een voorspellend vermogen opgebouwd waarmee wordt nagegaan in hoeverre mensen risico's hebben op het ontwikkelen van bepaalde ziektes. Door op deze input tijdig in te spelen, kunnen ziektes vroegtijdig opgespoord en preventief behandeld of voorkomen worden. Eventuele dure operaties die hierdoor niet nodig zijn, leveren de zorg veel tijd- en geldwinst op.

Tenslotte kan AI ook ingezet worden om de toegankelijkheid van de zorg te verhogen. Een voorbeeld hiervan is een 'chatbot'. De patiënt kan zijn ziekteklachten 'chatten', waarna de robot er aanvullende vragen over stelt. Zo kan door middel van kunstmatige intelligentie worden ingeschat of het nodig is om naar de dokter te gaan of niet.

Hierdoor is het voor (digitaalvaardige) patiënten gemakkelijker om vragen te stellen over klachten.

Bezwaren wegnemen

Voordat bovenstaande toepassingen breder kunnen worden ingezet, is het wel nodig dat er enkele bezwaren uit de weg geruimd gaan worden. Deze gaan met name over de privacy van patiëntgegevens, de mogelijkheid

op foute uitkomsten en de aanspraak op de verantwoordelijkheid hiervan. Ook kunnen de algoritmes van kunstmatige intelligentie discrimineren door verkeerd te adviseren welke patiënten een operatie nodig hebben. De vraag rijst in hoeverre de voordelen van het gebruik van kunstmatige intelligentie nu opwegen tegen de risico's en ethische bezwaren. Hiervoor is het belangrijk dat er goede regels gemaakt worden, bijvoorbeeld door patiënten zo goed mogelijk te informeren en de data goed te beveiligen. Ook is het belangrijk dat de arts altijd de eindbeslissing neemt.

Het toepassen van AI in de zorg kent dus veel voordelen als het gaat om kwaliteit en efficiëntie van zorg. Het is de hoogste tijd om AI toe te passen in de zorg. Daarnaast moet er ook naar andere oplossingen gezocht blijven worden. Om dit zorgvuldig te doen, moeten de genoemde bezwaren en risico's wel meegewogen worden, om zo naast kwalitatieve zorg, ook rechtvaardige en veilige zorg te kunnen blijven bieden.

> Door leden van commissie Zorg, SGP-jongeren
Dirk Hardeman, verpleegkundige i.o.

Thomas Voorwinden, student
Gezondheidswetenschappen en
projectmedewerker bij Lelie zorggroep

Joske Zwemer-Siebelink, student Biomedische
wetenschappen en docent biologie

Europa beteugelt AI

Kunstmatige intelligentie (AI) kan handig zijn, maar ook gevaarlijk. Om de nadelen te beperken, heeft de Europese Unie in augustus een AI-verordening ingevoerd, als eerste regio ter wereld. Dit is nu eens een goed besluit van de EU, vindt de SGP.

DOOR BERT-JAN RUISSEN
LID VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Juist toen vorig jaar ChatGPT opdook en ons verbaasde, stemden we in het Europees Parlement in met de 'AI-verordening': een voorstel om deze nieuwigheid een beetje in goede banen te leiden. Inmiddels is de AI-wet sinds 1 augustus in werking, als eerste ter wereld.

COMPLIMENT

We zijn vaak kritisch op de EU, maar hier was de Europese Commissie tijdig bij. Dat mag ook weleens gezegd worden.

Reguleren is helaas nodig. AI biedt grote kansen, maar ook enorme gevaren. Want, kunt u een nepvideo van echte onderscheiden? Kunt u onderzoeken of biometrische camerasystemen uw privacy schenden (zoals China alles weet van kerkbezoekers) en uitzoeken of die 'bigtech'-programma's u misleiden?

De bedreigingen zijn zó verborgen en ingrijpend, dat burgers en bedrijven dat niet zelf kunnen. Dat moet de overheid doen. We laten immers ook niet elk nieuw model auto op de weg zonder dat het type technisch is gecontroleerd en goedgekeurd.

Nederland is te klein om het wereldwijde web te regelen. De EU heeft een omvang van circa

450 miljoen inwoners. Voorlopig moeten we AI regelen op EU-niveau. Wellicht kan het later via verdragen samen met andere machtsblokken in de wereld.

INHOUD VAN DE WET

Wat staat er in de Europese AI-wet, waar de SGP in het Europarlement ook vóór heeft gestemd? De allergevaarlijkste AI-systemen krijgen een verbod: denk aan een programma dat *realtime* gezichten filmt voor een puntensysteem van burgers, zoals in China. Daarna komen 'hoog-risicosystemen', zoals zelfrijdende auto's of robotchirurgen. Die krijgen strenge voorwaarden. Bij 'beperkt-risicosystemen' van AI (denk aan chatbots) gelden voorwaarden over transparantie: duidelijk moet zijn wat de bron is van de teksten die de bots genereren. 'Minimaalrisicosystemen' zijn programma's als spam-filters of videospelletjes. Die mogen gewoon.

De AI-wet lijkt inmiddels effect te hebben. We zien dat techbedrijven bepaalde nieuwe AI nog niet in de EU uitbrengen, zoals *Apple Intelligence AI*. Volgens sommigen raken Europese bedrijven daarom achterop bij de VS. Maar aan de andere kant: onze burgers en bedrijven mogen niet dienen als proefkonijnen voor ongeteste nieuwe snufjes.

Een ruime meerderheid van het Europarlement ging akkoord met de AI-wet.

MEEGROEIEN

We moeten zien hoe dit uitwerkt. AI staat nog maar in de kinderschoenen. Net als de mogelijkheden, zal ook de wetgeving moeten meegroeien. Zeker is dat we AI niet te veel macht of eer moeten geven. AI is handig, maar we moeten het niet verafgoden. Er is er immers altijd nog Eén met HI (Hemelse Intelligentie). ◀

"AI IS
HANDIG,
MAAR WE
MOETEN HET
NIET VERAFGODEN"

Wie zijn de mensen achter het WI-SGP?

Het zal de meeste Banierlezers niet zijn ontgaan dat het Wetenschappelijk Instituut (WI) voor de SGP dit jaar z'n gouden jubileum viert. Maar wie zijn nu de mensen van het WI-SGP? Naast het personeel zijn er ook acht mensen die het bestuur vormen van de Guido de Brès-Stichting. Waarom zetten zij zich in voor het WI?

DOOR JAN SCHIPPERS EN AARNOUT VAN GELDER

"De kerntaak van het WI-SGP is het onderzoeken van actuele ontwikkelingen en die toetsen aan Bijbelse uitgangspunten", aldus **JACO VAN DEN BRINK**, voorzitter van het bestuur. Hij woont in Ede en werkt bij BvD-advocaten. "Het WI-SGP stelt voortdurend de vraag: wat betekenen de Bijbelse uitgangspunten voor de politiek en voor christenen in de maatschappij vandaag? Bijvoorbeeld: als een christen niet allereerst voor deze wereld leeft, hoe ben je dan toch een burger van Nederland? Welke taak heeft het onderwijs daarbij en kan de politiek dat aansturen of helemaal niet?"

Secretaris van het bestuur is **LEENDERT DE KNEGHT**. Voor Barnevelders geen onbekende. "Als raadslid kom je met een scala van onderwerpen in aanraking. Het risico bestaat dat de waan van de dag bepaalt hoe erover gesproken en gestemd wordt in een raadsvergadering. Juist daarom vind ik het belangrijk dat je kennisneemt van principiële grondlijnen en lessen uit de historie. Ook is het helemaal niet verkeerd om te weten hoe andere partijen vanuit hun principes denken over allerlei thema's. Het WI wil met zijn publicaties een bijdrage leveren aan het noodzakelijke 'doordenkwerk'. Nu kunnen niet alle raadsleden WI-secretaris zijn, maar elk raadslid kan natuurlijk wel donateur worden van het WI!"

We blijven op de Veluwe. **JACO ZOETEMAN** uit Ermelo is onze penningmeester. Hij is als accountant werkzaam bij Lentink & De Jonge in Harderwijk. Het spreekt voor zich dat hij de vinger aan de pols houdt als het gaat om begroting en jaarrekening. "De overheidssubsidie is onze grootste inkomstenpost, naast een bijdrage van de partij, donaties en giften vanuit onze achterban. Verheugend is dat ook ondernemers met enige regelmaat een gift overmaken of adverteren in het tijdschrift Zicht." Maar Jaco blijft nuchter: "Meer geld is niet ons doel, het zijn middelen om bij te dragen aan de doelstelling van de SGP, zodat het Woord van God voor meer kiezers en gekozenen het kompas wordt voor hun levenskoers."

"WE BEHOREN TOT DE KLEINERE WI'S, MAAR DE MENSEN DIE ER ZIJN, MET DE HEFBOOM VAN HET BESTUUR ERBIJ, VERZETTEN VEEL WERK."

Sinds 2019 is **HILDE WESTERMAN** uit Lisse bestuurslid. Als voormalig chirurg volgt zij vooral de ontwikkelingen in de gezondheidszorg. Maar zij verdiept zich ook in de actuele betekenis van christelijke politiek. Hilde: "Voor christenen in de politiek vandaag de dag is een ontspannen houding van belang. Te midden van alle onrust en spanningen dient ons denken te vertrekken vanuit het Koningschap van Christus. Verleden, heden en toekomst zijn veilig in Zijn Hand. Ons werk, in politiek en samenleving, mogen we daarom doen vanuit de wetenschap dat ons werk in de Heere niet tevergeefs zal zijn, vanwege de opstanding van Jezus Christus uit de doden (1 Korinthe 15:58). Blijven zaaien dus, ook in de politiek; straks zal er geoogst mogen worden! Laten we als christenen, gereformeerd of niet, ervoor zorgen dat we bij de wederkomst van onze Heere en Heiland niet in onderling geruzie worden aangetroffen."

De nestor van het bestuur is **ROELOF BISSCHOP** uit Veenendaal. Hij heeft aan den lijve ervaren hoezeer je als politicus in de verleiding kunt komen om te willen scoren voor de korte termijn. "Daarom moet je regelmatig tijd nemen voor bezinning op onderliggende ideologieën, krachten en ontwikkelingen. Politiek en bestuur zijn immers nooit

'neutraal'. De cruciale taak van het WI is om die bezinning te ondersteunen. En de resultaten ervan kunnen je als politicus of bestuurder helpen om Bijbelse uitgangspunten concreet door te vertalen naar maatschappelijke vraagstukken."

Het WI-SGP stelt een theologische inbreng zeker op prijs. Daarom maakt ook **DS. M. KLAASSEN**, predikant Hersteld Hervormde Gemeente te Barneveld, deel uit van het bestuur. Welke WI-wens heeft hij? "Ik zou het mooi vinden als de SGP erin slaagt een 'politieke filosofie' te ontwikkelen, een doordenking van de grondvragen wat christelijke, gereformeerde politiek nu is. Een filosofie waarin het klassieke christelijke denken, met name in de (neo)

gereformeerde traditie, als uitgangspunt genomen wordt om een zelfstandige visie te kunnen vormen die recht doet aan de Schrift. Het jubileumcongres van 20 april jongstleden gaf hiervoor een aanzet. De komende jaren zal dit grondig doordacht moeten worden. Precies waar we een WI voor hebben!"

MARC DE VRIES (zie interview op p. 6) is sinds 2023 bestuurslid. Waarom? "Ik ben overtuigd van het nut van wetenschap voor de politiek. Wetenschap helpt om helder te krijgen hoe de werkelijkheid in elkaar zit en dat is belangrijk als je via de politiek in die werkelijkheid gaat ingrijpen. Doe je dat op basis van een verkeerd beeld van de werkelijkheid, dan is de kans op ontsporingen in de praktijk nadrukkelijk aanwezig. Wetenschap kan

ook helpen om de relatie te leggen tussen onze Bijbelse principes en daarmee consistente standpunten in politieke kwesties."

Maar hoe zit het nu met de verhouding tussen WI en partij? Bestuurslid **KEES HOGENHOUT** uit Amersfoort reageert: "We behoren tot de kleinere WI's, maar de mensen die er zijn, met de hefboom van het bestuur erbij, verzetten veel werk. Niet alleen om grotere publicaties rond te krijgen, maar ook om vier keer per jaar een Zicht-editie uit te brengen, met behulp van de zes vrijwilligers van de Zichtredactie. Boekwerkjes met interviews, artikelen en columns voor en door politici en andere geïnteresseerden. Zo zie ik het WI als een dienstbare factor aan de SGP en de samenleving." ◀

Bestuur en personeel WI-SGP. Boven vlnr: Jaco Zoeteman, Jaco van den Brink, Leendert de Knecht, Roelof Bisschop en Jan Schippers. Onder v.l.n.r.: Kees Hogenhout, Aarnout van Gelder, Hilde Westerman, Jeanette van der Elst, Hans Rietveld en ds. M. Klaassen. Niet op foto: Marc de Vries.

Bewust bouwen aan je werkplek op het christelijk Loopbaanevent

Maak kennis met christelijke bedrijven uit
verschillende branches en ervaar direct of er een
match is

Nieuw! Het techniekplein

Inspirerende workshops door o.a. legerpredikant
J. Kommerie en talentencoach Corien Struijk

Nieuwsgierig naar het volledige programma en
deelnemers? Kijk op christelijkloopbaanevent.nl

Loopbaanevent

Dé plek voor inspiratie en ontmoeting

Het christelijk Loopbaanevent

D.V. 17 en 18 januari 2025
AFAS Leusden

Gratis, wel aanmelden
via christelijkloopbaanevent.nl

rd reformatisch
dagblad

+ **werkmettalent®**

HULS

ARCHITECTEN

DE ARCHITECT DIE LUISTERT.

We ontwerpen plannen, oplossingen en nieuwe
perspectieven voor uw opgave. Om deze te laten
voldoen aan de wensen van u, als opdrachtgever,
moeten uw wensen onze gedachten worden.
Dat doen we door te luisteren. Luisteren naar uw
wens, luisteren naar uw bedrijfsproces, luisteren
naar u als opdrachtgever.

STAPHORST

HULSARCHITECTEN.NL

JB

Vijfprongweg 5
6733 JH Wekerom

06-11989213

www.jbdakenwand.nl

DAK & WAND

DAK EN WAND BEPLATING VOOR RENOVATIE EN NIEUWBOUW

Nervositeit op de SGP-burelen. Menno zal toch hopelijk niet...? Ja, dat doet hij wel. Lees maar.

De PvdA en de kringloop

DE PVDA EN DE KRINGLOOP

Als je, zoals ik, nog uit het papieren tijdperk stamt, is een van de nadelen van een verhuizing dat je stapels boeken moet inpakken. Niet goed voor je rug als je de verhuizers wilt helpen sjouwen. Niet goed voor je longen gezien de vrijkomende stofwolken en al helemaal niet goed voor je gemoed als je tot de ontdekking komt dat het nieuwe onderdak minder strekkende meters heeft dan de oude. U voelt het al aankomen: ik kom ruimte te kort voor m'n boekerij.

Daar kwam ik achter bij het inruimen van de folianten over politieke partijen. Uiteraard begint een rechtgeaard SGP'er met de boeken van en over Groen van Prinsterer, de vader van de christelijke politiek in Nederland - bijna een hele kast vol. Daarna volgen de christelijke partijen, te beginnen met de protestanten - uiteraard, en daarna de Rooms. Vervolgens kregen de liberalen hun plek toebedeeld.

DREES

En toen ging het mis. Bij de PvdA. Waar anders? zou ik bijna zeggen. Die kan ik niet (meer) kwijt. Troelstra en Drees gingen nog net, maar dan houdt het op. Zodat ik me nu het hoofd breek over de vraag: waar moet ik met de PvdA en ander links volk heen.

M'n vrouw, die van opruimen weet, greep haar kans en fluisterde me in: "Zullen we de PvdA bij de spulletjes voor de kringloop zetten?" En om m'n aarzelingen bij deze radicale

opruiming af te serveren, voegde ze er slimmetjes aan toe: "Ze hebben zichzelf toch al bij de kringloop gezet door die fusie met GroenLinks? Nou dan!" Daar had ik uiteraard weinig van terug. En, bedacht ikzelf, als ik de PvdA bij de kringloop breng, bevorder ik toch de circulaire economie waar ze voor staan, dus waarom niet?

Ik zal er nog eventjes over nadenken.

LENIN

Een van de boeken die nu gelaten hun lot liggen af te wachten op de grond, is 'Sociale Aktie'. Auteur: PvdA-kopstuk in de jaren 70. Z'n bijnamen waren 'profeet van de harde actie' en 'de Lenin van Odijk'. Uitleg overbodig. Sociale acties als manipuleren moedigde hij in zijn boek aan. Net als (soms) overvallen, gijzelingen en aanslagen. Geen lieverdje dus. Een 'knap' redeneerstaaltje in Reckmans boek betreft het actuele thema racisme. Citaat:

"Een blanke (dat kon toen nog!) moet, beschuldigd van racisme, voor een uit zwarte mensen bestaande jury verschijnen; ook de aanklager is zwart. Aanklager (A): Geeft u toe dat onze wereld vol racisme is? (Verdachte (V): Ja zeker. A: Is er in ons werelddeel ook racisme volgens u? V: Ja zeker. A: Floereert er binnen onze nationale samenleving racisme? V: Ook dat ja. A: Komt er binnen uw kerk ook racisme voor? V aarzelt enige tijd, zegt dan: Ja, dat geloof ik wel. A: Levert uw politieke partij radicale

strijd om racisme uit te bannen?

V: Nee, althans, niet genoeg.

A: Wordt in uw eigen stad ook gediscrimineerd? V: Ja. A: Komt er in uw buurt, uw straat ook racisme voor? V wordt zenuwachtig, aarzelt, en zegt dan: Ja, dat geloof ik wel.

A: Bent u zelf een racist? V: Nee, absoluut niet. Jury: Dan is de verdachte schuldig bevonden van racisme en van liegen. Want wie erkent dat de gehele samenleving waarvan hij deel uitmaakt met al zijn structuren en groepen racistisch is, kan niet volhouden daar persoonlijk niet in te delen."

Deze passage doet me denken aan een recent artikel in de *Volkskrant*. Strekking van dat artikel: het is typisch racistisch om te ontkennen dat je racist bent. Wie zo denkt heeft dus altijd gelijk, of je het nu erkent of ontkent. Zulke lui laat ik het liefst links liggen. Op de stapel voor de kringloop. ◀

► OudejaarsRondjes

Afscheid of niet, ik blijf, Deo volente, rondleidingen geven. Tussen Kerst en oud & nieuw drie keer. Wie tijd en zin heeft, kan zich weer opgeven. Als het weer het toelaat een korte buitenronde en daarna een kijkje in de bezienswaardige bunker van de Tweede Kamer.

Het gaat om de middag van **vrijdag 27 december** en de ochtend én middag van **zaterdag 28 december**.

Opgeven het liefst via de mail: mdebruyne@tweedekamer.nl. Appen of bellen kan ook: 06 1254 1741.

Care4Life staat wél achter uw principes U kiest

Wilt u medische ingrepen zoals opzettelijk levensbeëindigend handelen en geslachtsveranderende ingrepen meeverzekeren in uw zorgverzekering?

Nee?

Maak dan nú een principiële keuze. Kies uit overtuiging de Care4Life zorgverzekering, een complete en voordelige zorgpolis, maar zonder dekking voor behandelingen die niet passen bij uw levensovertuiging. U kunt tot en met 31 december 2024 overstappen. Maar waarom zou u wachten?

Care4Life kiest wél

Iedere ingezetene van Nederland is verplicht om een basis zorgverzekering af te sluiten. Deze biedt ook vergoedingen voor behandelingen en ingrepen waar u als gelovige bezwaar tegen heeft. Dankzij een amendement van de SGP en CU (in 2006), mogen verzekeringsbedrijven de vergoeding van acht behandelingen van dekking uitsluiten. Care4Life maakt als enige gebruik van deze wettelijke mogelijkheid.

**Stap
vandaag
over**
dan is het
geregeld!

Scan de QR-code
en stap vandaag over!

vanaf **€149,10**
bij een eigen risico van € 385,-

COLOFON

REDACTIE

E debanier@sgp.nl

drs. D. van Meeuwen en
drs. J.W. van Berkum
(hoofredactie),
J.S. van der Ree Doolaard
(eindredacteur),
M. de Bruyne, mw. W. de Jong
en drs. J.A. Schippers

PARTIJBUREAU

Dinkel 7, 3068 HB Rotterdam
E info@sgp.nl
T 010 - 720 07 70
Telefonische bereikbaarheid:
maandag t/m vrijdag,
9.00 - 16.30 uur

DIRECTEUR PARTIJBUREAU

drs. J.W. van Berkum
E jwvanberkum@sgp.nl

AFDELING COMMUNICATIE

T 010 - 720 07 75
E voorlichting@sgp.nl

BESTUURDERSVERENIGING

E bsv@sgp.nl

WETENSCHAPPELIJK INSTITUUT

T 010 - 720 07 85
E wi@sgp.nl

SGP-JONGEREN

T 010 - 720 07 80
E beleidscoördinator@sgpj.nl

EERSTE KAMER

Binnenhof 22, 2513 AA Den Haag
T 070 - 312 92 00
E sgp@eerstekamer.nl

TWEDE KAMER

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
T 070 - 318 30 45
E sgp@tweedekamer.nl

EUROPEES PARLEMENT

E bert-jan.ruissen@europarl.europa.eu
I eurofractie.sgp.nl

SGP INTERNATIONAAL

E internationaal@sgp.nl

FINANCIËLE ADMINISTRATIE

E finadmin@sgp.nl

LEDENADMINISTRATIE

E administratie@sgp.nl

Opzegging van lidmaatschap of
abonnement dient schriftelijk te
geschieden voor 1 december.

VORMGEVING

De Groot - grootsgedrukt.nl
I grootsgedrukt.nl

ADVERTEREN

Voor advertentiemogelijkheden
en tarieven kunt u contact opnemen
met Treffend & Co.
E werner@treffendenco.nl

Bericht

Geen bericht, goed bericht. Het is een gezegde dat lucht kan geven als het even spannend is. Het geeft moed op momenten dat we de moed zouden laten zakken. Maar altijd als het wordt gezegd, is er wel stof tot denken.

Kunnen we van het goede uitgaan? Op zich kan dat zeker. Als de verhoudingen goed waren, mag je ervan uitgaan dat ze dat ook zullen zijn. Als duidelijke afspraken zijn gemaakt, mag je ervan uitgaan dat ze worden nagekomen. Maar voor oppervlakkig optimisme is geen grond. Door ons verlaten van God brengt de aarde doornen en distels voort. Daarom moeten we bedacht zijn op moeilijke zaken.

BETROUWBAAR BERICHT?

Betrouwbare informatie is in de politiek van cruciaal belang. We moeten immers beslagen ten ijs komen. Die informatie kan afkomstig zijn van uiteenlopende bronnen. Ook kan de computer helpen om informatie te verzamelen en samen te stellen. Alle informatie kan nuttig zijn, ook als ze van een partij komt met een heel andere levensovertuiging en doelstelling. Als ze maar getoetst wordt op waarheid en goed op waarde wordt geschat.

GETOETST BERICHT

Oppervlakkige berichten helpen ook niet. In onze samenleving is het Bijbelse denken weggevaallen als gemeenschappelijke deler. Daarmee is niet alleen een objectief toetscriterium buiten beeld geraakt. Samenhang van denken en leven staat daarmee onder druk, ook in christelijke kring. Is alle informatie nodig en verantwoord? Hoe rangschikken we de gegevens? Op

gereformeerde wijze christelijk denken en leven, zal op deze punten gevolgen hebben. De ontwikkeling is tegengesteld. Want aan de ene kant vallen gemeenschappelijke ijkpunten weg. Maar aan de andere kant vragen informatie en berichtgeving juist meer om een goede toets door de lezer. Dus is het belangrijk om kritisch met informatie om te gaan. En dat we fractiegenoten en medebestuurders laten delen in onze overwegingen. Samen sterker en samen scherper.

GOED BERICHT

Tot slot een goed bericht. Met Kerst gedenken we dat Jezus Christus in de wereld is gekomen. Dat was nodig om door Zijn verdienste de eer van God te herstellen. Zo is Hij Zaligmaker, om te verlossen van de zonde en te herenigen in vrede met God. Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven. Inderdaad: de Waarheid. Ook waar leugen regeert, is Zijn woord betrouwbaar. We wensen elkaar van harte gezegende Kerstdagen en een goede jaarwisseling. ◀

DS. G.W.S. MULDER

vicevoorzitter

*Zien keukens van
goede huize*

SINDS 1935
HUISMAN
keukens | sanitair | doe het zelf

Voltastraat 1, Alblasterdam
078 69 32 541

WWW.HUISMANKEUKENS.NL